

**MOR-JORIR K'ECHB'IJRESYAJ
MOR-JORIR B'IJRESYAJ CHINAM IXIMRUM.
K'AJT B'IJRESYAJ TZIKMA'R 22-2020
MOR-JORIR B'IJRESYAJ CHINAM IXIMRUM.**

B'IJN WIRNA'R

Ja'x uk'oter e mor-iximrum yi uyajk'oterob' uturb'a tunor e pak'ab'ob' tama e chinam iximrum uyajk'una'r utwa'chirob' b'an kochwa' uk'ajti e noj-jun b'ijrar chinam iximrum, xe uyajk'u tama e jam mab'anb'anir tiktirar uyub'i ak'ab'a e k'oterar tama tiktik twa'chir, b'ajran xe ojron e aj-jorir chinam iximrum komon taka e ajk'otor mor-ch'urerob', twa erontz'a e mab'anb'anir umeyrar yi ok'oterar kochwa' tz'ijb'ab'ir tama e turib' k'ajtsyaj tzikma'r 7 tama e morwa'rir tunorir, b'ijrar twa e ustayajir turaner.

B'IJN WIRNA'R

Xe ajk'oterar tama e yokirar noj-ototir tz'akoner chinam iximrum uchekswi'x e neb'eyrar twa ajk'unpa uxijch'ar e jam mab'anb'anir tiktirar, tya uk'ani twa ajk'unpa uyokirar e jamir ira b'an kochwa xe turi'x twa xe e mor-iximrum uyub'i uyusta e turb'esyajob' b'ijresyaj twa uajk'unpa uyinb'utzir e b'ixirar pak'ab'ir yi' ukorpesyajir.

B'IJN WIRNA'R

Xe tama e patan 24 de mayo tama e jab' ira, e aj-jorir chinam iximrum komon taka e ajk'otorob' mor-ch'urerob' uyuse e turib' k'ajtsyaj tzik 9-2020, xe uturb'a twa la'in Chak'ar ajk'inar inyajrix twa e turib' jamir mab'anb'anir tiktirar xe kochwa' ch'ar tama e turib' k'ajtsyaj tzikma'r 5-2020, patan 5 de marzo de 2020, xe tya achekta e turib' jamir mab'anb'anir tiktirar tama inte' jamir de la'in ucha'k'ar ajk'in tama tunor e iximrum.

B'IJN WIRNA'R

Xe' e mor-b'ijresyajir tama e chinam iximrum ja'x uwajpi uyajk'u uk'oterar e turib' b'ijresyaj tzik 9-2020, oseb'ir umen e aj-jorir iximrum komon taka e ajk'oterob' mor-ch'urerob', oseb'ir e jun b'anj kochwa' uwajpi.

TYA IXTO:

Tama e chenmayajir twa achenpa arunpa e b'ijk 138, 139 yi' 171 watarir f) tama e noj-jun b'ijrar chinam iximrum.

UCHEKTES;

B'ijn 1. K'ub'esna'r tama e turib' b'ijresyaj tzik 9-2020, xe uyajk'u uxichmayajir twa la'in cha'k'ar ajk'in e jamir mab'anb'anir tiktirar chektesb'ir tama e turib' b'ijresyaj t zikma'r 5-2020, tama e patan 5 de marzo de 2020, k'ub'esb'ir yi ustab'ir umen e turib' b'ijresyaj 8-2020^a tama e mor-b'ijresyaj chinam iximrum, xe jax e turib' b'ijresyaj tzik 5-2020 ustab'ir umen e turib' b'ijresyaj tzik 6-2020 tama e patan 21 de marzo de 2020 yi ajk'unb'ir uxichmayajir umen e turib' b'ijresyaj tzikma'r 7-2020, tama e patan 24 de marzo de 2020; ero'b' k'ub'seb'irob' yi ustab'irob' tama e turib' b'ijresyajob' tzikma'r 6-2020 yi' e turib' b'ijresyaj 9-2020 tama e mor-turer b'ijresyaj chinam iximrum, tama e patan 24 de marzo de 2020yi' xichb'ab'ir inyajrixumen e turib' b'ijresyaj tzik 5-2020 umen e turib' b'ijresyaj tzikma'r 8-2020 tama e patan 20 de abril de 2020, k'ub'seb'ir umen e turib' b'ijresyaj tzikma'r 21-2020 tama e mor-b'ijresyaj chinam iximrum, tama e patan la'in ajk'in final abril de 2020.

B'ijn 2; ajk'untz'ar e ajpatna'rob' tz'akonerob'. E noj-otot ch'urer tz'akoner tiktirar yi' takarsyaj tiktirar uk'ani twa uche e kob' tuminir xe kochwa' uwajpi twa e ajpatna'rob' ma'n'b'ir tama e inb'ijk jamirob', uch'ami inte'ra tumin inte'x xe utwa'na'r, ja'x inte' takarsyaj tuminir b'ajk'utir COVID-19 k'ub'seb'ir tama e b'ijn ch'a tama e turib' b'ijresyaj tzikma'r 20-2020 tama e mor-b'ijresyaj chinam, iximrum. Mamajchi e pak'ab'i uyub' uch'ami cha'yajr tuminir tama e tarib' ira.

Ajk'untz'a uk'oterir e mor-ch'urer ototir tz'akonerob' tiktirar yi' takarsyaj tiktirar, twa umanwi' e ajkanwa'rob' tz'akoner xe uk'apesix ukanwa'rob' xe wir uchob' e xana'r twa auchob' e nojk'in lok'er kanwa'r, b'an ub'an uyub'i umanwi' e ajtz'akonerob' najtir chinamob' xe' war uchob'

uyejtz'uyajob' tama e otot tz'akonerob' tama e iximrum, twa atakarsano'b' twa uwirob' e mokir COVID-19.

E morch'urer noj-ototir tz'akoner tiktirar yi takarsyaj uk'ani twa uchektes e wakcher jamir twa uyub'i amanwi'na e ajpatna'rob' yi' atojya.

B'ijn 3. Cheksuyaj sat-tuminir ta jam-morturer b'ijresyaj. Nakpata tya'ochoy uk'oterar e k'ajt turib' b'ijresyaj ak'otoy tya ak'apa e turib' jam mab'anb'anir chektesb'ir umen e mok Coronavirus SARS- CoV-2 .0 yi' e mok COVID-19. E morpatna'riraj-jori twa e irna'rir wakcherir COVID-19 COPRECOVID. Uk'ani twa uchektes tunor e ajk'inar martes tama e tzor ajk'inob', tz'ijb'ab'ir yi' sasa'tak'inir taka e mor-ajpatna'rob' xe turob' tama e morjamirar chinamir iximrum, inte' arob'syajir tz'ijb'ab'ir xe' uk'ani twa uyajk'u intende' e ajk'ech-ajb'ijresyaj iximrum wakchetaka tama ero'b', tya majax makb'ir ut'.

1. Cheksuyaj na'tanyaj , ajk'inar yi' tzor ajk'inob' tama e mokir COVID-19 tama e iximrum, osenb'ir, xe ayan, ajmokob' taka e mok yi' xe ma'chi ab'ononob', xe b'ajk'at ajmokob, tz'akpo'b'ix, junar chamenob', ajmokob', ixiktak/winikob'. Jab'ob' yi' kochwa' e ajmokob' xe' ch'arob' tama e ototob' tz'akoner, tarib' mokob', b'anub'an e cheksuyajir uk'ani twa ajk'unpa tama e noj-k'ab' chinamirob, chinamob' yi' turerob'. B'anub'an tama e otot tz'akonerob' tya wa'tob' o ch'arob', turer tiktirar o toyjamir, neb'pak'ab', yi' turer tiktirar.
2. Turb'esyaj y k'anpesnarob'tama e ch'aktyo'b' tama e ux tzejpar tama e ajk'untz'aj tzakoner tama jamirob', osenpa e jamir wakcherar yi' turb'ab'ir, jamir ayanir tama e turib' jamir tzakonerob'.
3. K'anpesna'r tama e tunor e tuminirxe ajk'unpir umen e aj-jorir chinamir twa eronpa yi' ajk'unpa tama e mawcherar COVID-19 e mor-ch'urer ototir tz'akoner tiktirar yi' takarsyaj – MSPAS, e morch'urer patna'rir –MINTRAB, e morch'urer patnar rum, wakaxir yi' wya'rrirob' MAGA, morch'urer ch'ijrerob' tiktirar MIDES yi' e morch'urer tuminir MINECO, e cheksuyaj ira uk'ani twa eronpa tama tunor uyokir, intende' turib' ototir sat-tuminir, jamir yi' tarib' patna'r sajtar tumin.
4. Jun twa e ajpatna'rob' twa' eronpa e mok COVID-19 umen e MSPAS taka e ajpatna'rob' ajna'tanyajob', b'anub'an tama e toyma'r tama e patna'r xe achenpa ero'b' uk'ani twa acheksunpa e uk'ab'ob' e ajpatna'rob' tama e MSPAS tama tunorob'.
5. Tziktz'ijb' tama tunor e ajk'unwa'rob' ch'urer toyjamir, tiktirar yi' najtir chinamob' xe ach'amtz'a, usajta'r yi' tz'jb'ana'r usajtar tama e MSPAS, MIDES, MAGA Y MINTRAB.
6. Manwa'r ajk'in, tzorajk'in yi' lab'b'ujk xe amantz'a, b'ujktaknak, job'jor, job'k'ab' b'ik'it, job'k'ab' nojta', job' k'ab' nuxi, job'ni'wej, job'ni' N95 taka umusijk'ar, job'ni' N95, takna'k'utob', job' eroj, b'ujk twa e korpesna'r, xanab'ob' korpesyaj.
7. Manwa'r ajk'inar, tzork'inob' tama e wajr-ik'arob', tak'in musijk'a'r, tak'in meswa'r ojob', ta'k'in b'isma'r musik yuxin, ch'akte' tama e jam meyra ajmok.
8. Tziktz'ijb' yi'a jk'untz'ar ajk'inar, tzork'inar tama e ut-tz'akonerob', ayanir, tak'inar xe uk'anpes e ajtz'akonerob' yi' ayanir xe twa akurpes e ajpatna'rob' tama e tunor e ux tzejpa'rob' ajk'untz'aj tz'akoner.
9. Tziktz'ijb' tama e manwa'rob' xe achenpa yi' ch'amtz'aj xe ach'amtz'a tama e tak'inob' xe twa ak'anpa twa e korpesyaj yi' b'ismayaj twa emok COVID-19.
10. Cheksuyaj tama e b'ismayaj ajk'anpa'r yi' b'ismayaj tama e b'a' pak'ab'ir xe uchob' e ajpatna'rob' tama e ajk'in yi' e cheksuyaj xe atajwintz'a.

Tunor e na'tanyaj cheksu'ir umen e ajtz'akonerob' uk'ani ub'an twa uyajk'u umen e otot korpa'r tz'akoner iximrum IGSS.

Tya' ak'otoy e la'in ch'ak'ar ajk'inar (30) tama e jamir mab'anb'anir chektesb'ir umen e turib' b'ijresyaj, e mor-ajpatna'rob' aj-jorir xe uwiro'b' e mok COVID-19 – COPRECOVID – uk'ani twa uchekswo'b' tut e ajk'otor b'ijresyajob' chinam iximrum twa uchektes xe war achenpa yi' e junob' xe ch'ujb'ab'ir twa uyarob'syaj ub'ijnusyaj e ajk'otorob' b'ijresyajob'.

B'ijn 4. Wakcherar twa e ma'nwina'r yi tojya'rir. Ajk'unpa uk'oterar e morch'urer otot tz'akoner tiktirar yi' takarsyaj MSPAS – MSPAS twa achenpa uma'nwina'rob' tama upatna'rob' na'tanyajob', ajk'anpa'r twa achenpa e irnib' korpesyaj, warna'rir yi' arosyajir tama e mokir coronavirus COVID-19, tama e tiktik jamir takarsyaj, tama e patan 31 de diciembre de 2020, tya uk'ani taka twa ak'ajtz'a e junob' ira.

- a) Jun tarib' b'ixirar
- b) Lokseyajpatir tama e k'oter kanwa'rir.
- c) Lokseyajpatir tama e junar pak'ab'ir DPI.
- d) Jun tama e tz'ijb'ayaj SAT.
- e) Jun tama e tzikk'otera kanwa'r.

Aronpa e morch'urer yoker tuminir tiktirar twa uyajk'u e tuminir tama e patna'rir xe achenpa twa ak'echpa inte' irosyajir tama e ma'nwina'rir ajpatnarob' b'an kochwa xe tz'ijb'ab'ir tama e b'ijn ira, yi' xe uyub'i achenpa e satmayaj tuminir, cheksub'ir tama e tz'ijb'ar (CUR) twa intende' e ajpatna'rob' na'tanyajob', twa eo'b' ma'chi uk'ani xe tz'ijb'ab'irob' tama tz'ijbayaj tama uyokir e morturib' iximrumir, jaxtaka tama e ixim-manwa'r.

Jay ayan e pak'ab'ob' xe uyajkwo'b' utakarsyaj yi' ayan ab'etwo'b' tama e sat, ajk'unpa inte' jamir de 12 winal, twa uyusto'b' ujunob' xe uk'ani twa uchob' ak'ay tama e 01 de enero 2021, kochwa' inte' turb'esyajir, tya ero'b' majax makseyaj twa amanwyno'b' yi oseyaj tama e factura, yi chenmyaj twa e tojyar, e SAT uyose e turb'esyajob' ajk'anpar twa ak'ub'senpa e turb'esyaj tama e tz'ijb'ar ira, makwi'r e jamir jo' ajk'inar nakpat xe achektespa e b'ijresyaj ira.

Ajk'unpa uk'oterar e morch'urer yokirar tuminir uyajk'una'r inyajrix e tumin xe ma'chi satpa tama e otot tz'akonerob' tiktirar yi takarsyaj tz'akoner tama e b'ijn 14 yi' 15 tama e turib' b'ijresyaj tzik 12-2020 tama e morjamir b'ijresyaj chinamir, b'ijrar wakcherir twa e korpesyaj tama e pak'ab'ob' iximrumob' tama e yokir mok ckektesb'ir umen e COVID-19 twa ajkunpa e tuminir twa ama'nwintz'a upatna'r e ajna'tanyajob' xe twa ak'anpa tama e wakcherir ira.

Tama e toyma'rob' twa tin xe wix apatno'b' kayob' tama e ajk'in 1 de marzo de 2020, e morch'urer yokir tuminir yi' e morch'urer otot tz'akoner tiktirar yi takarsyaj tiktirar, tama inte'nte' winalob', komon yi makche, aturb'antz'a e tumin xe twa ak'anespa tama e toyma'rob' twa achenpa e tojma'r tama intende' e ajpatna'rob' xe uyajkwo'b' utakarsyajob' tama e mokir COVID-19, tama e tiktik jamir tz'akonerob'.

Tama e winal junio a diciembre tama e chenmayajob' 2020, jay tama e winalob' aka'yob' apatno'b' e morch'urerob' o e morch'urer otot tz'akoner tiktirar yi takarsyaj tz'akoner uk'ani twa uyusta e tumin twa atoytz'a kochwa' tz'ijb'ab'ir tama e tz'ijb' ira, era uk'ani twa achenpa wakchetaka, twa achenpa b'an kochwa uk'ajti e turib' b'ijresyaj ira, ma'chi uyub'i achenpa cha'yajr ustajaj tuminir tama inte' winal.

B'ijn 5: e mork'oterar yokir aj-jorir uk'ani, tama makwi'r e xichmayaj ira tama e jamir mab'anb'anir tiktirar k'ub'seb'ir tama e turib' b'ijresyaj ira, ajk'unpa uyokir e b'ijresyaj yi chenmayaj xe twa' axotpa' e mok COVID-19; kochwa' e b'ismayaj mokir, irosyaj, uxk'ar ajk'inar najtranir ajk'anpa'r yi taka e b'ismayaj ke'chnib'.

B'anub'an chena'r yi ajk'unpa'r e yokirarob' yi tarib'ir twa e pajsar'ir tama e chenmayaj kanwa'rir, nukta kanwa'r, chonma'rob', lokseyajir chonma'rob', patna'rob', yi' tunor chenmayajob' xe' kochwa' tama e b'ijresyaj majka ut' twa' achenpa.

B'ijn 6; pajsar'ir b'ijk'inb'ijk. E yokirar twa e korpesyajir tama e b'ixirar twa e sutpa'rir inb'ijkir tama e patna'rob', chenb'ir twa tunor e jamirob', uk'ani twa uyosyo'b' e chenma'rir cheksub'ir yi inb'ijk'inb'ijk twa apask'a e chenma'rob' patna'rob' yi' chenma'rob' k'ab'asyajob', twa osenpa komon taka e chenmayaj jam chonma'rob' tuminir.

B'ijn 7. Jab'arir xanb'ar. Tama e ajk'anpa'r k'ab'asyaj xe eronpa twa e paka'b'ob' iximrumob' yi' twa akorpespa e inb'utz b'ijnusyaj tama e pak'ab'irob' ajk'unpa e pajsar'ir twa tunor e pak'ab'ob' ajk'ab'asyajob' tama e tiktik otot k'ab'asyajob' twa ak'otoy o uwira tiktik wakcherar xe ucheksu e pak'ab'irob' twa achenpa tuk'ir chenmayajob' makwi'r ujamir chinam, tya'taka uk'ani twa ucheksu ub'ob' taka ujunob'.

B'ijn 8. Jab'arir Xanb'arir. Tama e tiktik chenmayajob' tama e irseyaj wakcherar xe erontz'a, aktanpa e jam xanb'ar twa e ajtz'akonerob' arak'ob' xe ucheksu ub'ob' twa alokwo'b' uwiro'b' e wakcherar xe achekta tama e jam wa'rib' ketpa.

B'ijn 9. Ostanpa e jo'tz'ijb'ayaj tama e b'ijn cha'tz'ijb' tama e turib' b'ijresyaj 13-2020 tama e mor-b'ijresyaj chinam iximrum, b'ijrar korpesyaj tuminir twa e morpya'rirob' tama e mab'anb'anir xe uchektes e COVID-19, xe tya aketpa tz'ijb'ab'ir kochwa' era.

"alok'espera tama e ch'amsaj ira e pak'ab'ob' xe turob' tama e otot xe uputob' e meyrar xe 200 KWH tya' erontz'a tama e toyjunk'ajk tama e winal febrero de 2020, tin xe ajpatna'rob' tama e yokirotot b'ijresyaj, tin xe axan ujunob' ajpatno'b' tama e jam tiktirar, uyub'i uch'ami e ajk'untz'aj ira e pak'ab'ob' xe uch'amyob' inb'ijk tama e 2000 tzejpar (Q2,000.00) intente' winal, tiktik tya watar, ochoy tama e xe ajk'uno'b' umen e yokir otot b'ijresyaj o umen e IGSS, twa e erojsyaj achenpa tama uyokir e sajkchijr tak'in.

B'ijn 10. Atz'aksenpa tama e k'aparir tz'ijb'ar tama e b'ijn cha' tama e turib' b'ijresyaj 13-2020 tama e mor-turer b'ijresyaj chinam iximrum, b'ijrar korpesyaj tuminir twa e morpya'rirob' tama e mab'anb'anir xe uchektes e COVID-19, xe tya aketpa tz'ijb'ab'ir kochwa' era.

" E wakcherar twa e pak'ab'ob' xe turob' taka e neb'eyr, b'ajnerar turb'irob', o tata'b'irob' b'ajnerar, pak'ab'ob' noyob', pak'ab'ob' xe ajmokob' yi tuk'ik mok xe ma'chi atz'akpo'b', pya'rob' xe ayan umaxtakob' taka e k'oxk'oxir uk'ani twa achenpa taka tunor e pya'rirob', ma'tuk'a uche jay turob' komon uyub'i ajk'uno'b' e ajk'untz'aj ira, apask'a tama e sajk tak'inir e jam twa osenpa e cheksuyaj twa xe uk'ani twa ajk'unpa, jaxtaka xe uk'ani twa eronpa yi' atz'ijb'anpa, jay ma'chi osenpa e cheksuyaj pak'ab'irob', ma'chi uyub'i osenpa tama e lokseyajir twachir yi' b'etwa'rir kochwa' uwajkpi, e pak'ab'ob' o pya'rirob' xe matuk'a uk'ajkob' xe kochwa' uk'ajti e tz'ijb'ayaj ira, uk'ani twa uch'ami e ajk'untz'aj tumin uk'ani twa atz'ijb'antz'a yi' ajk'unpa wakchetaka.

B'ijn 11. Ostanpa e b'ijn 11 tama e turib' b'ijresyaj tzikma'r 13-2020 tama e morb'ijresyaj chinam iximrum, b'ijrar twa e korpesyaj tuminir twa e pya'rirob' tama e mab'anb'anir xe uchektes e COVID-19, xe aketpa kochwa' era;

B'ijn11. Twa'chir twa e cheksuyaj b'a'. twa uk'ub'esna'r e b'ijrar ira, tunor e jun cheksuyajir pak'ab'ir DPI, xe ak'otoy uk'oter tama e la'in ja'b' (10 años) era ajk'anpa'r twa ajk'unpa e twa'chir cheksuyaj b'a' tut tiktik ajk'otor tiktirar o mortoyjamir tama tunor e jab' 2020, tama e patan koterar tama intente' jun cheksuyaj pak'ab'ir"

B'ijn 12. E turib' b'ijresyaj ira eronpa taka inte' wakcherir rumar taka e xab'syaj uxmeyrar pak'ab'ir ajb'ijresyaj chinamir chinam iximrum xe turob' ani, k'ub'seb'ir inyajr taka k'ajtb'ir yi' ochoy uk'ub'esna'rir nakpat tama e ajk'in xe achektespa tama e jun chekerir.

OSEN TAMA E MORB'IJRESYAJ AJ-JORIR TWA UK'UB'SENA'RIR, CHEKTESNA'R YI WECH CHEKTESYAJ.

TZ'IJB'AB'IR TAMA E NOJ-OTOT TAMA MORCH'URER B'IJRESYAJ AJ-JORIR, TAMA E CHINAM IXIMRUM, TAMA E AJK'IN 02 DE JUNIO TAMA E JAB' 2020.

